كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ شەشۇشى شايقاسىنىڭ شەشۇشى جەڭىسىنە قول جەتكىزەيلىك

قاعلىق اۋدانى اقتاش قالاشعى:

قازىرگى تۇرمىس نەشە بۇرىن ادامنىڭ ارمانى

كەڭىستىكتەن قاعلىق اۋدانى اقتاش قالاشعىنا كوز سالعاندا (ۇشقىشسىز ۇشاقپەن تۇسىرگەن). 2018 ـ جىلى قاعلىق اۋدانى 840 ميللىون يۋان قارجى قوسىپ، شينجياڭداعى ەڭ ۇلكەن قونىس جاڭالاپ ورنالاستىرۋ اۋماعىن سالىپ، "ءبىر ءۇڭىردىڭ توپىراعى مەن سۇي سول ءۇڭىردىڭ ادامنىڭ مايتىن" ماسەلەنى شەشتى.

□ سۇرەتتى ما جيابيڭ تۇسىرگەن

رەداكتوردان

شينجياڭداعى كاسىپ قاتىناسى قولايسىز، كەدەي دە ەڭبەۋ جاعدايى، دەڭگەي تومەن بولۋ سياقتى "ءبىر ۇڭىردىڭ توبە، راعى مەن سۇي سول ۇڭىردىڭ ادامنىڭ اسىراي الماعاندىقتان"، كەدەيلەردى قونىس جاڭالاپ سۇيەمەلدەۋ ءىس ماسەلەنى شەشۇدىڭ تۇبىرلى جولىنا اينالدى. شينجياڭ "ۇلى ـ بەسجىلدىق" كەزىندە كەدەيلەردى قونىس جاڭالاپ سۇيەمەلدەۋ مىندەتىن جاپپاي ورنداپ، پامير ۇستىرتىنداعى تارىم ويپاتىلىعىنداعى جيىرما دەپىن، كەدەيلەردى قونىس جاڭالاپ سۇيەمەلدەۋ شينجياڭداعى سان مىڭداعان كەدەي بۇقارانىڭ ناعىز ءومىر ۇزاقتىعى، "كوشىپ شەعارۋ" ماسەلەسىن شەشكەن سوڭ، قاينىكەندە قونىس جاڭالاعان بۇقارانى "ورنىقتى ءومىر، ۇزاقتاندىرۋعا" شىنايى كەپىلدىك بەرۋگە بولادى؟ گازەتىمىز بۇگىنگى باستاپ "كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇدىڭ شەشۇشى شايقاسىنىڭ شەشۇشى جاڭىسى ـ قونىس جاڭالاۋ تۇسىندىرمەلەرىنەن كورگەن ـ بىلگەندەرىمىز" ايدارشاسىن اشىپ، قونىس جاڭالاعان بۇقارانىڭ تۇرمىستاعى وزگەرىستەرىنە نازار سالادى.

قونىس جاڭالاۋ تۇسىندىرمەلەرىنەن كورگەن ـ بىلگەندەرىمىز ①

□ گازەتىمىزدىڭ جالپىلىق اقپاراتى قۇرالدارى ءتىلشىسى حان شينيان

6 ـ ايدىك 16 ـ كۇنى قاعلىق اۋدان قالاشعىنان شعىس سولتۇستىككە قاراي اتتانىپ، اۋتوكولىكپەن 22 كيلومەتر جول باسىپ، ءتىلشى بيناليار قاز ـ قاتار، رەتتى جوبالانىپ سالىنعان قاعلىق اۋدانى اقتاش قالاشعىنىڭ قونىس جاڭالاپ كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ بويىنشا ورنالاستىرۋ اۋماعىنا كەلدى، بۇل ارانىڭ بارلىق جەرىنەن گۇلدەنۋ ـ كوركەيگەن كورىنىس مەن مۇندالاپ تۇر.

اقتاش قالاشعى ءىشىندەگى دالانىڭ قويناۋىنان بوي كوتەرگەن ءۇمىت قالاسى. "كوشىرىپ شەعارۋ، تۇراقتاپ تۇرۋ، جۇمىستانۋ، قامتاماسىز ەتۋ" تالابى بويىنشا، اقتاش قالاشعى كاسىپ سالاسىن دامىتۋعا، ەكونوميكا قۇرىلىمىن رەتتەۋگە، كىرىستى ارتتىرۋ ارناسىن كەڭەيتۋگە كۇش سالىپ، قونىس جاڭالاعان بۇقارا دوڭگەلەك داۋلەتتى تۇرمىسقا ارشىندى قادام تاستادى.

"كەدەيلىك جايلاعان جەرگە" قوش ايتىپ، جاڭا تۇرمىستى قارسى الدى

اقتاش قالاشعىنىڭ ۇلكەندى ـ كىشىلى كوشەلەرىن ارالاساڭىز، قاتار ـ قاتار اعاشتار جاسىل جەلەك جامىلىپ، جاياۋلار كوشەسىنىڭ ەكى جاعالاۋىنداعى بارقىت ءشوپ جايقالىپ، جاڭادان سالىنعان ساري داۋالدى، قىزىل شاتىرلى ۇيلەر قاز ـ قاتار ءتىزىلىپ، كوز جەتكەر جەردىڭ بارلىعى كوركەم كورىنىسكە اينالعان.

ءشول دالانىڭ قويناۋىنان بوي كوتەرگەن وسى ءۇمىت قالاسى 3 جىلدىڭ الدىندا قىلتان شقپايتىن قاعىر جەر بولاتىن.

"ۇكىمەت بىزگە سالىپ بەرگەن ۇيلەر ادەمى دە جانعا جايلى، قارا ـ ءشزشى، بولەك اۋلاسى مەن كەمەلدى، سايكەستى قۇرىلعىلارى بار بولدى. باسپانام دا، جۇمىسىم دا بار بولدى، مەن وتە باقىتتىمىن". تۇرعىن ماحمۇت ايت ۇيىندە قۇانىپ تۇرىپ بىلاي دەدى: "قازىرگى تۇرمىس نەشە بۇرىن ادامنىڭ ارمانى دەي".

قونىس جاڭالاۋدىڭ الدىندا، ماحمۇتتىڭ وتباسى كۇنلۇن تاۋىنىڭ قويناۋىنداعى چيان اۋىلى شاراكىلا قىستاعىندا تۇراتىن، سۇدى تاسپ ءشىپ، تابيعاتقا سۇيەنىپ كۇن كورەتىن. "ەڭ جاپالى كەز قىس مەزگىلى". تاۋ تەڭىز دەڭگەيىنەن بيىك، قىسى سۇىق، ۇيگە كومىر جاعىپ جىلىنادى، كومىر ساتىپ الاتىن اقشانى ۇنەمدەۋ ءۇشىن، كۇندىز وتىن جاعىپ، تۇندە كومىر جاعاتىن، وسىلاي ۇنەمدەسەدە، كومىر ساتىپ الۋعا جۇمسايتىن اقشا وتباسى جىلدىق كىرىسىنىڭ ۇشتەن ءبىرىن ۇستايتىن.

"جاڭا ءۇي شىنمەن جاقسى، ءۇيدى ەلەكترمەن جىلىتامىز"، ـ دەدى ماحمۇت.

اقتاش قالاشعىندا، ەلەكتر مەن جىلىنۋ جانە اۋىز سۋ قۇبىرى مەن لاس سۋ قۇبىرى، جاناردا گاز سياقتىلار تۇرعىندار وتباسىنىڭ ولشەمدى جابدىقتارىنا اينالدى.

"ءبىز دە قالالىقتار سياقتى تۇرمىس كەشىرەمىز"، ـ دەدى ماحمۇت شاتتانا، ـ "تەلەۇيزور، توڭازىتقىش، كىرجۇعىش، ساپا، ەلەكتر قازان، گازوشاق بارلىعى تولىق".

كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇدى اتقارعانىنان بەرى، كوكيار اۋىلى، چيان اۋىلى، ۇششاربا قالاشعىنداعى 3063 وتباسىنداعى 14 مىڭ كەدەي حالىق قونىس جاڭالاپ سۇيەمەلدەۋ ارقىلى "كەدەيلىك جايلاعان جەرگە" تۇبەگەيلى قوش ايتىپ، جاڭا تۇرمىستى قارسى الدى.

جۇمىستانۋ قامتاماسىز ەتىلىپ، ارمانعا باتىلدىقپەن قادام باستى

يەگامبەردى ابيبوللا كوكيار اۋىلىنان كوشىپ كەلگەن. جىلجاي كوكونىسى دەسە دە شكەن اسىن جەرگە قويا تىن ول ەگىلگەن كوكونىس كورسە بولدى، بارىپ زەرتتەپ كورەتىن، ول ءبىر كوكونىس جىلجايىم بولسا دەپ ارماندايتىن.

بىلتىر قالاشق جىلجاي جەرىن تەگىن بەردى، ول ءبىرىنشى جىلى كارتوپ ەگىپ جەردى قۇنارلاندىردى، كەلەسى جىلى ءتاتتى جۇگەرى ساتىپ الۋ توقتامنا قول قويىپ، جەرىنە 35 مىڭ ءتۇپ ءتاتتى جۇگەرى ەكتى. "بيىل پايدا تاۋىپ، زيان تارتپايتىنىنما سەنىمدىمىن"، ـ دەدى يەگامبەردى العىس جاۋدىرىپ، ـ "پارتيانىڭ ابزال ساياساتىنا العىس ايتامىن، ءبىزدى باقتتى تۇرمىسقا كەنەلتتى".

بارلىعى ارمان قۇعان جاندار، رازىمانگۇل وسمان دا سولاردىڭ ءبىرى. "ايتسام كۇلمەگىز، مەن ەرەسەكتەر داۋىسىنە ەمتيحان بەرۋدى ويلاپ ءجۇرمىن". كەڭسەدە وتىرىپ كومپيۋتەردى جاتىق مەڭگەرىپ وتىرعان رازىمانگۇل نىق سەنىمەن. ورتالاۋ مەكتەپتى بىتىرگەن سوڭ، وتباسى كەدەي بولعاندىقتان ول جالعاستى وقۋدان قول ۇزەدى. قازىر تىرسشاڭ ۇيرەنۋگە قۇمار ول كاسىپورىن جاعىنان كەڭسە باسقارۋشىلىعىنا تاڭدالىپ، تۇرمىسى بارعان سايىن جاقسارىپ، وقۋ ارمانىن قايتا تۇتاندىردى.

جەر ـ سۋ الماستىرىپ، ەل ـ جۇرت اۋقاتتاندى. جاستاردىڭ ارمانىن جەبەپ، قونىس جاڭالاعان بۇقارانىڭ "كوشىپ شەعۇنا، تۇراقتاپ تۇرۇنا، اۋقاتتانۇنا" شىنايى كەپىلدىك ەتۋ ءۇشىن، اقتاش قالاشعى بلگەرىندى ـ كەيىندى قولعاپ زاۋاۋدى، ەلەكترون زاۋاۋدى، كيىم ـ كەشەك زاۋاۋدى، ايماق كيىم زاۋاۋدى سياقتى 9 كاسىپورىندى ەڭگىزىپ، ارحيۇ تۇرىزلىپ، كارتچكالاندىرىلعان كەدەي وتباسىنان 2050 ادامدى جۇمىستاندىردى.

تاماشا تۇرمىستى تاماشا وتكىزىپ، بولاشاقتى كوزدەپ دامۇدى جوسپارلادى

"كەدەيلەردى قونىس جاڭالاپ سۇيەمەلدەۋ ساياساتى بولماسا، مەنىڭ بۇگىنگىدەي جاقسى تۇرمىستا قايدان قولىم جەتسىن"، ـ دەدى وتكەنى مەن بۇگىنگى سالىستىرعان قونىس جاڭالاۋشى نۇرمامەت نۇردىڭ جۇزىنەن شاتتىق لەبى ەسىپ.

نۇرمامەتتىڭ بۇرىنگى مەكەنى چيان اۋىلى قاراشور قىستاعىنداعى ءبىر توپ ادامنىڭ ىشىندە ەڭ جاقسى جاعدايدا بولاتىن، كوشىپ كەلگەن سوڭ، ورمان قورعاشى بولىپ قىزمەتكە قابىلدانىپ، اي سايىن تۇراقتى ەڭبەكاقىسى بولدى.

"بۇرىن ەككەن ەگىن ءشىرىپ اسقا جارامادى، تاۋدان كوشىپ شىققان سوڭ، اۋقاتتانۇ ءۇشىن ويلاستىراتىن شارت ـ جاعداي تۇدى". نۇرمامەت ورمان قورعاۋ قىزمەتىن ويداعىداي دەستەۋدەن تىس، ايەلىمەن بىرگە تاياۋ ماڭداعى فەرمادا 5 ساۋىن سيىر باعىپ، تەك ءسۇت ساتىپ كۇنىنە 80 يۋان كىرىس كىرگىزدى. وتباسىنداعى 3 جاننىڭ تۇرمىسى بىردەن وزگەردى.

كەدەيلەردى قونىس جاڭالاپ سۇيەمەلدەۋ بويىنشا ورنالاستىرۋ اۋماعىنا كەلگەن سوڭ، ءۇي دە، جول دا جاقسى بولىپ، نۇرمامەتتىڭ كوڭىل كۇيى كوتەرىلىپ، جۇمىستان قايتقان سوڭ ەلەكترسيكلگە ءمىنىپ، ايەلىن ەرتىپ قىدىرىپ، ءان ايتادى. "تاماشا تۇرمىستى تاماشا وتكىزۇ كەرەك"، ـ دەدى نۇرمامەت كۇلىپ تۇرىپ.

تاماشا تۇرمىس ارمان وتىن قاۋلاتىپ، بولاشاقتى نۇرلاندىردى

اقتاش قالاشعىنداعى قىستاتار ءار داڭەجەلى ۇكىمەتتىڭ "ۇعىسۋ، تيىمدىلىك جاساۋ، توعىستىرۋ" بويىنشا قىستاۋدەن تىس، ايەلمەن بىرگە تاياۋ ماڭداعى فەرمادا 5 ساۋىن سيىر باعىپ، تەك ءسۇت ساتىپ كۇنىنە 80 يۋان كىرىس كىرگىزدى. وتباسىنداعى 3 جاننىڭ تۇرمىسى بىردەن وزگەردى.

كەدەيلەردى قونىس جاڭالاپ سۇيەمەلدەۋ بويىنشا ورنالاستىرۋ اۋماعىنا كەلگەن سوڭ، ءۇي دە، جول دا جاقسى بولىپ، ەلەكترون زاۋاۋدى، كيىم ـ كەشەك زاۋاۋدى، ايماق كيىم زاۋاۋدى سياقتى 9 كاسىپورىندى ەڭگىزىپ، ارحيۇ تۇرىزلىپ، كارتچكالاندىرىلعان كەدەي وتباسىنان 2050 ادامدى جۇمىستاندىردى.

تاماشا تۇرمىستى تاماشا وتكىزىپ، بولاشاقتى كوزدەپ دامۇدى جوسپارلادى

"كەدەيلەردى قونىس جاڭالاپ سۇيەمەلدەۋ ساياساتى بولماسا، مەنىڭ بۇگىنگىدەي جاقسى تۇرمىستا قايدان قولىم جەتسىن"، ـ دەدى وتكەنى مەن بۇگىنگى سالىستىرعان قونىس جاڭالاۋشى نۇرمامەت نۇردىڭ جۇزىنەن شاتتىق لەبى ەسىپ.

نۇرمامەتتىڭ بۇرىنگى مەكەنى چيان اۋىلى قاراشور قىستاعىنداعى ءبىر توپ ادامنىڭ ىشىندە ەڭ جاقسى جاعدايدا بولاتىن، كوشىپ كەلگەن سوڭ، ورمان قورعاشى بولىپ قىزمەتكە قابىلدانىپ، اي سايىن تۇراقتى ەڭبەكاقىسى بولدى.

"بۇرىن ەككەن ەگىن ءشىرىپ اسقا جەتپەتىن، تاۋدان كوشىپ شىققان سوڭ، اۋقاتتانۇ ءۇشىن ويلاستىراتىن شارت ـ جاعداي تۇدى". نۇرمامەت ورمان قورعاۋ قىزمەتىن ويداعىداي دەستە